

İhsan: Allah'ı Görüyormuşçasına Yaşamak

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(بَلَىٰ مَنْ أَسَمَّ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ (۱۱۲))

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

« الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ »

Muhterem Kardeşlerim!

İhsan, “güzel olmak” manasına gelmekte olup genel olarak “başkasına iyilik etmek” ve “yaptığı işi güzel yapmak” şeklinde kısmen farklı iki anlamda kullanılmaktadır. İhsanda bulunan kişiye muhsin denmiştir. Allah Teâlâ, yüce kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyuruyor: “Hayır, kim (taat ve amelinde) ihsan mertebesine yükselerek yüzünü (kendini) tastamam Allah’a teslim ederse işte ona Rabbi katında (amelinin) ecri (olarak cennet) vardır. Onlara hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olmazlar.”¹

Bu ayet, bizlere ihsanın önemini ve Allah’a teslimiyetin getirdiği huzur ve güveni öğretmektedir. Güzel niyet ve davranış sahibi olmak, ihsanı hayatımızın merkezine almanın bir yansımasıdır. Bir kimsenin yaptığı işin ihsan olarak adlandırılabilmesi için kişinin neyi niçin ve nasıl yapması gerektiğini iyi bilmesi, ayrıca bu bilgi ve bilinci salih bir amele dönüştürmesi gerekmektedir. Hz. Ali’ye nispet edilen “İnsanlar işlerini ihsanla yapmalarına göre değer kazanır.” ifadesi de bu hakikati işaret etmektedir. “O, yarattığı her şeyi güzel yapan, insanı yaratmaya da çamurdan başlayandır.” âyet-i celilesinde “ahsen” kelimesini kullanan Yüce Allah yarattığı her şeyi ihsanla yaratmıştır.²

Kıymetli Müminler!

Efendimiz “ihsanı” bizler için en güzel şekilde açıklamış ve bizleri “ihsan” ahlakı ile yaşamaya teşvik etmiştir. Resûlullah (s.a.v.) “İhsan, Allah’ı görür gibi ibadet etmendir. Sen Onu görmüyor olsan da O seni görmektedir.”³ buyurarak Müslüman’ın hayatı boyu kulağına küpe etmesi gereken bir ölçü ortaya koymuştur. Bu ölçü, hayatımızı her an Allah’ın huzurunda olduğumuz bilinciyle idame ettirme bilincidir.

Muhterem Müslümanlar!

İhsan, ibadetleri sadece Allah rızası için yapmaktır. Namazlarımızı, oruçlarımızı, zekât ve hac ibadetlerimizi ihsan bilinciyle, Allah’ın huzurunda olduğumuzun farkında olarak yerine getirmeliyiz. Bu bilinç, ibadetlerimizin kalitesini ve manevi değerini artırır.

İhsan, yaptığımız her işi güzel ve hakkını vererek yapmaktır. İşimizi en iyi şekilde yapmak, insanlara güzel davranmak ve her türlü eylemimizde doğruluğu ve dürüstlüğü gözetmek, ihsan bilincinin bir yansımasıdır.

İhsan, tüm yaratılmışları Allah’ın eserleri olarak görmek ve yaratılmışları Yaratan’dan ötürü sevmektir. Komşularımıza, arkadaşlarımıza, tanıdığımız veya tanımadığımız insanlara karşı merhametli ve adil olmak, ihsan ahlakının gereğidir. Toplumda huzur ve barışın sağlanması, ihsan bilincinin yaygınlaşmasıyla mümkündür.

İhsan doğruluk, dürüstlük, ölçü ve tartıda hassasiyet göstermektir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) “Tartıda ve ölçüde hile yapan bizden değildir.” buyurmuştur. Ticaret ve alışverişlerimizde dürüst olmak, helal kazanç sağlamak ve insanlara zarar vermemek, ihsan bilincinin gereğidir.

İhsan başkalarının hak ve hürriyetlerini kendi hak ve hürriyetlerimiz kadar değerli bilmektir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) “Kendiniz için istemediğinizi, kardeşiniz için de istemeyin.” buyurmuştur. Başkalarının haklarına saygı göstermek, adaletli olmak ve zulümden kaçınmak, ihsan bilincinin bir yansımasıdır.

İhsan ahlakı ise düşünce, tutum ve davranışlarımızın merkezine ihsanı koyup bu düşünce ile hareket etmeyi bir reflekse dönüştürmektir. Her an Allah’ın huzurunda olduğumuzu bilerek yaşamak; her türlü işimizde ve davranışımızda Onun rızasını gözeterek en güzel olanı seçmek; bunları bir refleks hâline getirmek ihsan ahlakının göstergesidir.

Kıymetli Cemaat!

İhsan, hayatımızın her alanında uygulamamız gereken bir ahlak prensibidir. İbadetlerimizde, gündelik işlerimizde, toplumsal, ekonomik ve hukuki hayatımızda ihsan bilinciyle hareket etmek, bizleri Allah’a daha yakın kılar ve Onun rızasını kazanmamıza vesile olur. Rabbim bizlere ihsan ahlakını yaşamayı ve yaymayı nasip eylesin.

Ya Rabbi! Bizlere ihsan bilinciyle yaşamayı, ibadetlerimizi ve işlerimizi en güzel şekilde yapmayı nasip eyle. Bizleri ve nesillerimizi ihsan ahlakıyla donat. Ailelerimize huzur, birlik ve beraberlik ihsan eyle. Amin.

¹ Bakara suresi, 2:112

² Secde suresi, 32:7

³ Buhârî, İman, 36